TIC

ANALÝZA SOCIOEKONOMICKÉHO POTENCIÁLU DISTANČNĚ VYKONAVATELNÝCH PROFESÍ

Analýza pro potřeby zahájení pilotního ověření Systém podpory distančně vykonavatelných profesí v doménách specializace RIS ZK

Realizoval: Technologické inovační centrum s.r.o. (4/2024; Zlín)
Název projektu: Smart Akcelerátor Zlínského kraje III (registrační číslo projektu: CZ.02.01.02/00/22_009/0004705)
Kontakt: vrana@ticzlin.cz

TIC

Kontext realizace analýzy

Ve Zlínském kraji je dlouhodobě sledována a vyhodnocována problematika mzdové úrovně a s ní související ekonomická migrace mladých lidí do větších aglomerací v ČR, příp. i do zahraničí. Ze shromážděných primárních i sekundárních dat cílové skupiny SŠ a VŠ studentů/absolventů je zřejmý trend tzv. work-life balance, tedy vyvážení osobního a profesního života.

Základním předpokladem pro naplnění této potřeby je zajištění adekvátního příjmu v odvětvích, které prozatím nejsou ve struktuře ekonomiky Zlínského kraje dostatečně zastoupeny (např. IT specializace, vybrané aplikace kreativních průmyslů jako je game design atp.), což má za následek právě ekonomickou migraci mladé populace. Respondenti z této cílové skupiny však současně v aktuálních výzkumech UTB a TIC uvádějí, že pokud by v kraji existoval dostatek příležitostí profesního uplatnění, jejich postoj k opuštění regionu by se změnil (podpořeno kvalitou životního prostředí v kraji i spektrem příležitostí volnočasového kulturního i sportovního vyžití).

S ohledem na výše popsaný problém navrhujeme tímto pilotním ověřením analyzovat potenciál tzv. distančně vykonavatelných profesí (dále také remote jobs) zejm. v doménách specializace RIS ZK a navrhnout systém metodické podpory zavádění a celoživotního vzdělávání pro výkon distančních profesí na území Zlínského kraje.

TIC

	Název kapitoly (tématu)	Strany	Metodika analytiky a zdroje
1	Preference studentů VŠ (UTB ve Zlíně) k distančnímu vykonávání práce	4-6	Analytika týkající se studentů VŠ, resp. UTB ve Zlíně, vychází z dotazníkového šetření Průzkum preferencí studentů UTB. Tohoto šetření se zúčastnilo 538 studentů ze všech 6 fakult UTB. Součástí průzkumu byly i dotazy s problematikou preference práce na dálku a percepce této formy práce. Průzkum realizoval TIC v březnu 2024.
2	Podnikání, resp. OSVČ, s potenciálem distančního vykonávání	7-9	Kvantitativní analýza dat komerční databáze ekonomických subjektů MagnusWeb od společnosti Dun&Bradstreet. Šetřeny fyzické osoby podnikající v odvětvích CZ-NACE s potenciálem práce na dálku (konkrétně sekce Informační a komunikační činnosti, Profesní, vědecké a technické činnosti, Administrativní a podpůrné činnosti, Peněžnictví a pojišťovnictví). Kapitola doplněna statistikou podnikatelských subjektů z veřejné databáze ČSÚ.
3	Zaměstnanci - Profese s potenciálem distančního vykonávání	10-12	Kvantitativní analýza dat regionální statistiky ceny práce Ministerstva práce a soc. věcí za období let 2011-2023. V rámci této statistiky TIC identifikoval profese s potenciálem práce na dálku dle mezinárodní klasifikace ISCO (seznam str. 11). Hlavní indikátory - medián hrubé měsíční mzdy a počet zaměstnanců. Primární data pocházejí z výběrového šetření zaměstnavatelů a nemusí zahrnovat data za celou regionální ekonomiku.
4	Poptávka zaměstnavatelů po práci na dálku	13	Kvantitativní analýza dat získaných metodou web scrapingu z portálu pracovních nabídek Jobs.cz. Data byla sbírána v období 2/2023-3/2024 v pravidelných měsíčních cyklech. Jednalo se konkrétně o web scraping prac. nabídek v odvětví relevantních doménám kraje (Technika a vývoj, Elektrotechnický průmysl, IT, Marketing, Média, reklama a PR, Výzkum a vývoj, Strojírenství, Kulturní odvětví).
5	Podmínky pro práci na dálku ve Zlínském kraji - infrastruktura a náklady	14-15	Desk research různými metodami. Analytika nákladů na bydlení a živobytí byly sbírány metodou web scrapingu z celosvětového srovnávače životních nákladů NUMBEO. Infrastruktura coworkingů a ostatního zázemí pro freelancery byla zanalyzována na základě webové rešerše a primární data k vysokorychlostnímu internetu pochází z Mapy pokrytí vysokorychlostním internetem od ČTÚ.
6	Terénní průzkum potřeb zaměstnavatelů a rešerše	16	Terénní kvalitativní průzkum realizoval TIC v 1. čtvrtletí roku 2024 formou strukturovaného rozhovoru s otevřenými dotazy. Bylo prošetřeno in-situ 6 zaměstnavatelů ve Zlínském kraji v IT a kreativních odvětvích a u jednoho poskytovatele služeb a zázemí pro pracovníky na dálku.
7	SWOT analýza	17	SWOT analýza se soustředí na hlavní zjištění ze všech analytických prací (především pak desk research OSVČ, zaměstnaneckých profesí a pracovních nabídek se zaměřením na distančně vykonavatelné profese, průzkum preferencí studentů UTB ve Zlíně z roku 2024 a strukturované rozhovory s vybranými zaměstnavateli. SWOT analýza plní mj. funkci celkového manažerského shrnutí.
8	Manažerské shrnutí & Doporučení nástroje podpory	18	Na základě analytických výstupů, SWOT analýzy a manažerského shrnutí jsou navrženy 3 alternativy designu nástroje podpory a rozvoje distančně vykonavatelných profesí.

Průzkum preferencí studentů UTB ve Zlíně (2024)

538
respondentů (studentů UTB)

237
studentů UTB uvažuje po studiích o podnikání

Průzkum preferencí studentů UTB z roku 2024 je jedním ze stěžejních zdrojů pro tuto analýzu. Tohoto dotazníkového průzkumu se zúčastnilo 538 studentů UTB, což představuje cca 7% návratnost z možných respondentů. Z těchto 538 studentů UTB bylo 53 % mužů, či 87 % studentů s prezenční formou studia. Nejvíce respondentů studuje Fakultu aplikované informatiky (154 studentů) a nejvýznamnější zastoupení dle studijního programu je následující: Softwarové inženýrství, Ekonomika a management, Bezpečnostní technologie, systémy a management, Ochrana obyvatelstva, Marketingová komunikace.
Pro tuto analýzu byla relevantní tematika dosavadních zkušeností studentů UTB s praxí, percepce atraktivity zaměstnavatelů ve Zlínském kraji a zdroje informací, ze kterých studenti UTB zjišťují příležitosti práce a stáží. Součástí průzkumu byla mj. analýza inklinace k podnikavosti (44 % respondentů zvažuje určitou měrou podnikání po ukončení studia), či analýza preferencí pracovat plně na dálku, nebo kombinovaně (celkem 4/5 respondentů).

Odkud jste?

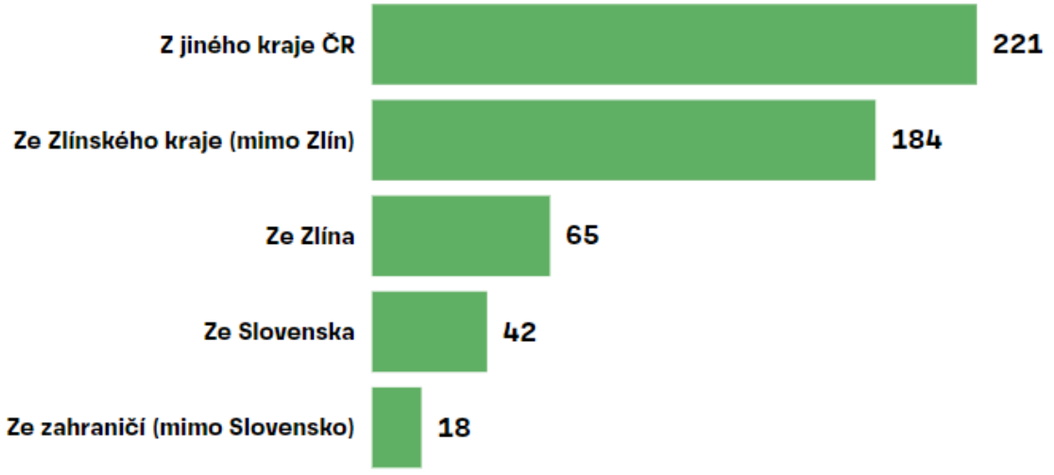

Počet respondentů dle fakulty a pohlaví

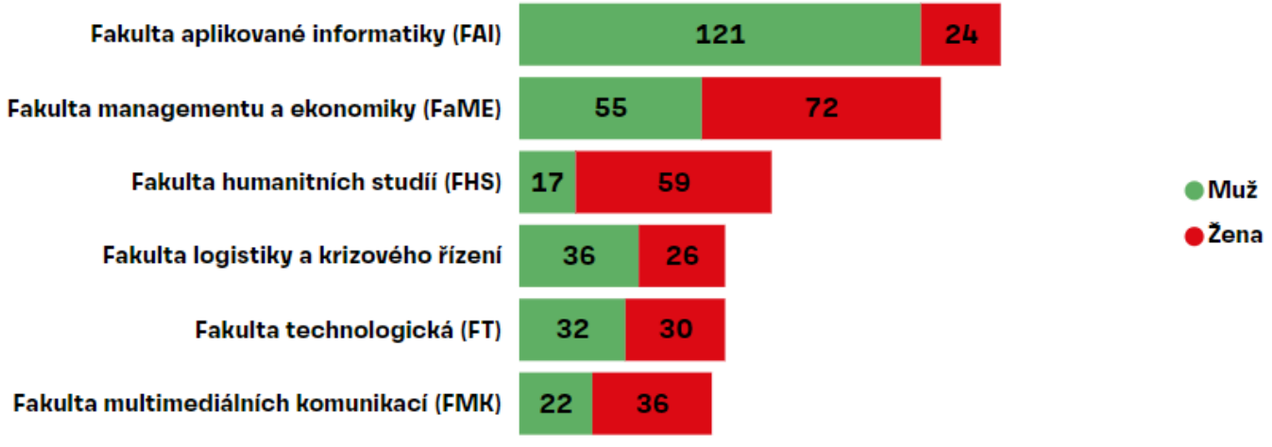

Počet respondentů dle věkové kategorie

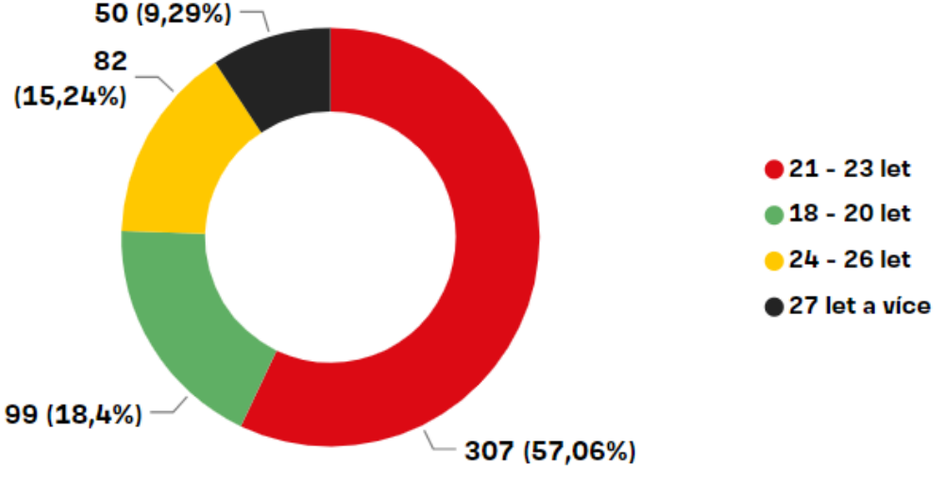

Zdroj dat: TIC, 2023

Průzkum preferencí studentů UTB ve Zlíně (2024) - práce na dálku

82	40
% studentů UTB chce pracovat na dálku nebo kombinovat	% studentů UTB chce zároveň i podnikat

Z průzkumu preferencí studentů Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně plynou následující zjištění:

- celkově nejvíce respondentů tíhne ke kombinované práci (348, resp. 1/3 respondentů), oba protipóly, tedy preference plnohodnotné práce na dálku a práce pouze in-situ představují shodně téměř 1/5 respondentů
- pracovat plnohodnotně na dálku výrazně preferují studenti ze Slovenska a všeobecně ze zahraničí (více než 1/4 těchto studentů)
- ženy více tíhnou k práci in-situ (1/5 žen)
- výrazná diferenciace preference práce na dálku je pak z pohledu zastoupení fakult - studenti FLKŘ a FHS výrazně tendují k práci pouze na místě (z hlediska zaměření většiny studijních programu se tato skutečnost jeví jako logická); naopak studenti FAI a FMK výrazně preferují práci pouze na dálku
- studenti, kteří chtějí po studiích podnikat zároveň preferují práci na pouze na dálku (téměř 1/3 respondentů) - zde lze usuzovat vzájemnou souvislost v rozhodování
- nelze shledat souvislost preference pracovat na dálku s preferencí cestovat po skončení studií; v případě studentů, kteří určitě chtějí zůstat po ukončení přímo ve Zlíně je ale patrná větší tendence pracovat na dálku nebo kombinovaně

Odkud jste?

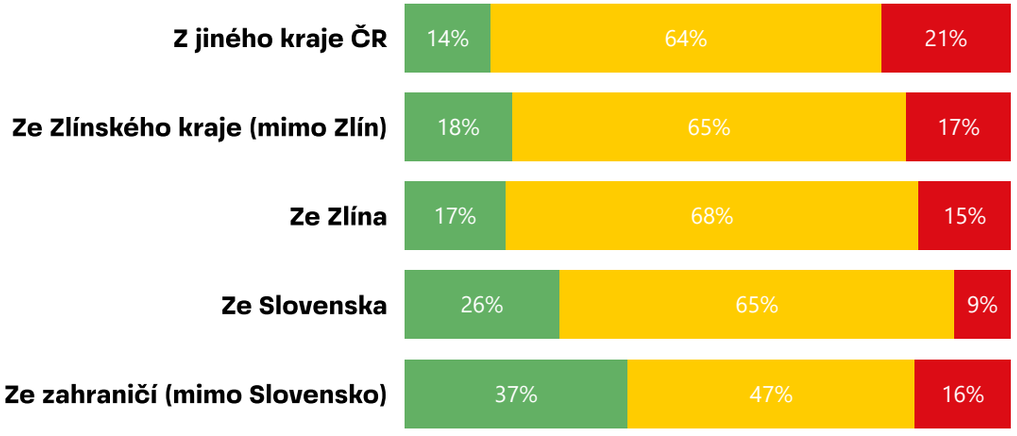

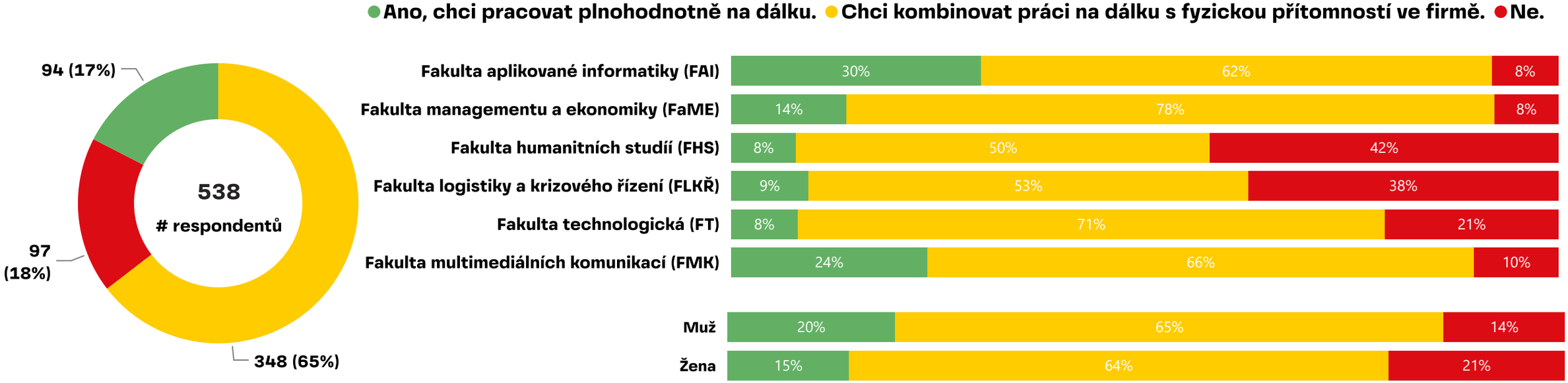

Zdroj dat: TIC, 2023

Průzkum preferencí studentů UTB ve Zlíně (2024) - (ne)výhody práce na dálku

53
% studentů UTB vnímá jako relevantní nevýhodu práce na dálku sociální izolaci

86
% studentů UTB vnímá jako hlavní výhodu práce na dálku flexibilitu pracovního režimu

Z průzkumu preferencí studentů UTB ve Zlíně dále vyplývá následující zjištění:

- **neexistuje žádná výrazná souvislost mezi významem relevance výhody / nevýhody práce na dálku a samotnou preferencí práce na dálku**
- **nejvíce relevantní výhodu práce na dálku vidí v flexibilitě pracovního režimu a šetření času**
- **nejvíce relevantní nevýhody práce na dálku vnímají studenti UTB stejnoměrně v riziku sociální izolace, nedostatku motivace a disciplíny a v neoddělení od osobního a pracovního života**

Význam výhody práce na dálku - Flexibilita pracovního režimu

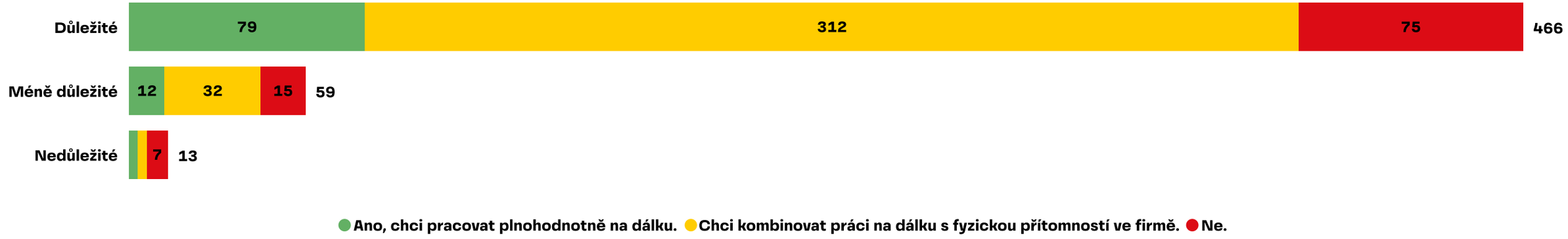

Význam nevýhody při práci na dálku - Sociální izolace

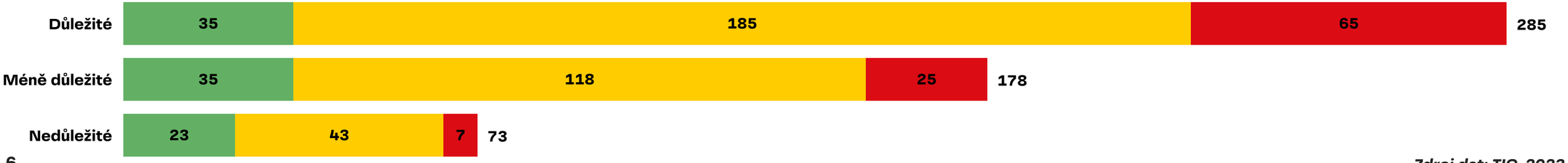

Zdroj dat: TIC, 2023

OSVČ s potenciálem distančního vykonávání práce

15 925
 # OSVČ s potenciálem distančního vykonávání v ZK

3 669
 # OSVČ s potenciálem distančního vykonávání ve Zlíně

Z kvantitativního průzkumu fyzických osob podnikajících v odvětvích CZ-NACE s potenciálem práce na dálku, a sice v oborech Informační a komunikační činnosti, Profesní, vědecké a technické činnosti, Administrativní a podpůrné činnosti, Peněžnictví a pojišťovnictví vychází následující:

- **nejvyšší absolutní počet i relativní podíl OSVČ podnikajících v odvětví s potenciálem práce na dálku je v krajském městě Zlín (25 % OSVČ ve Zlíně),**
- **významný podíl pak lze vysledovat i v Kroměříži (22 %), v Uherském Hradišti, či Napajedlech. Mezi menšími obcemi nad 500 obyvatel vynikají obce Modrá (24 %), Lukov (23 %), Hvozdná (22 %), Střílky (22 %), Mysločovice (21 % OSVČ s potenciálem práce na dálku podnikajících v obci),**
- **všeobecně se vyskytuje vyšší podíl těchto OSVČ ve správních obvodech ORP Zlín, Uherské Hradiště a Luhačovice**
- **podíl OSVČ s potenciálem práce na dálku (16 % OSVČ, což je téměř 16 tis. podnikatelů) je výrazně vyšší než podíl zaměstnanců v profesích s analogickým potenciálem probíraných v následujících kapitolách reportu (9 % zaměstnanců, což činí 14 tis. pracovníků)**

Podíl OSVČ s vysokým potenciálem distančního vykonávání na 100 obyvatel obce

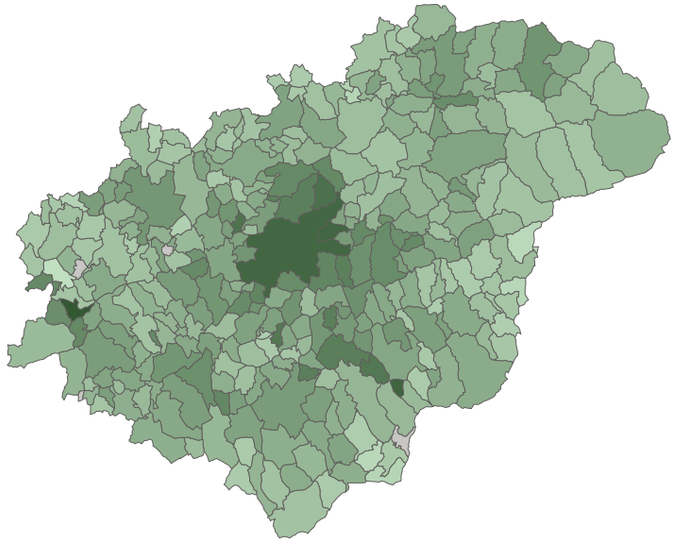

Podíl OSVČ dle potenciálu distančního vykonávání v rámci odvětví podnikání v obcích ZK nad 6 000 obyvatel

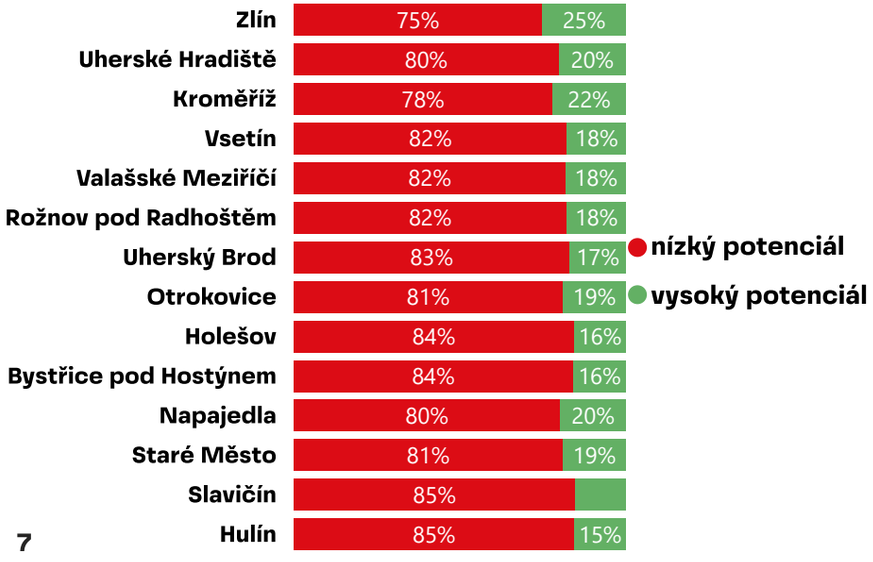

Podíl OSVČ dle potenciálu distančního vykonávání ve Zlínském kraji

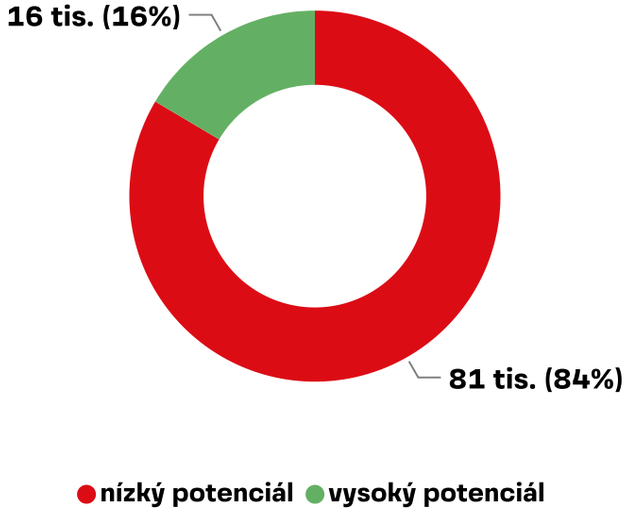

Podíl OSVČ s nízkým potenciálem distančního vykonávání na 100 obyvatel obce

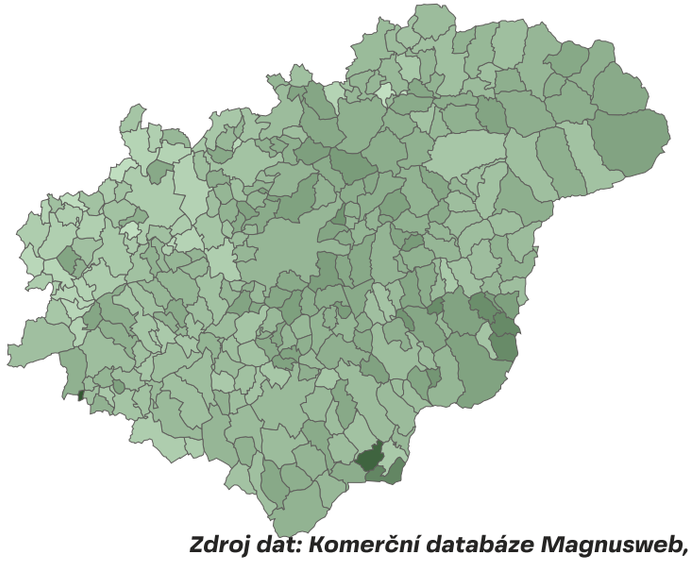

Zdroj dat: Komerční databáze Magnusweb, 2023

OSVČ s potenciálem distančního vykonávání dle odvětví a pohlaví a roku založení ve Zlínském kraji

7 351
 # žen OSVČ v odvětví s potenciálem práce na dálku

662
 # podnikatelů v IT se založenou živností od roku 2017

- 46 % žen (7 356 OSVČ) podnikajících v odvětví s vysokým potenciálem distančního vykonávání
- doménou žen podnikatelek jsou především účetnické, auditorské činnosti, daňové poradenství, překladatelské a tlumočnické činnosti, ale i specializované návrhářské / designerské činnosti
- muži naopak vynikají v odvětví IT a právních činností
- od roku 2017 zaznamenán významnější nárůst OSVČ podnikajících v odvětví ICT - jedná se o více než 1/4 aktivních OSVČ v tomto odvětví v současnosti (je ovšem nutné brát v potaz, že všeobecně začínající podnikatelé v IT mají nižší míru přežití v prvních 5 letech podnikání než v ostatních odvětvích)

Vývoj vzniku podnikání OSVČ s potenciálem distančního vykonávání (a to konkrétně v ICT činnostech) ve Zlínském kraji

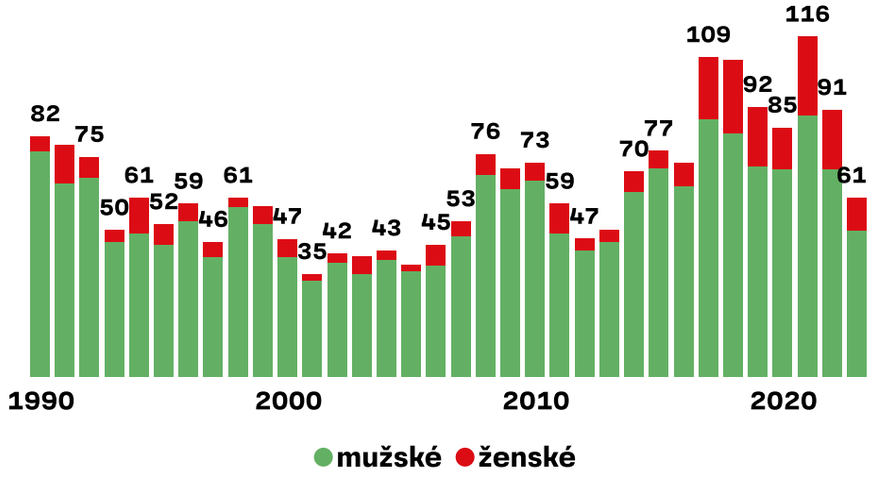

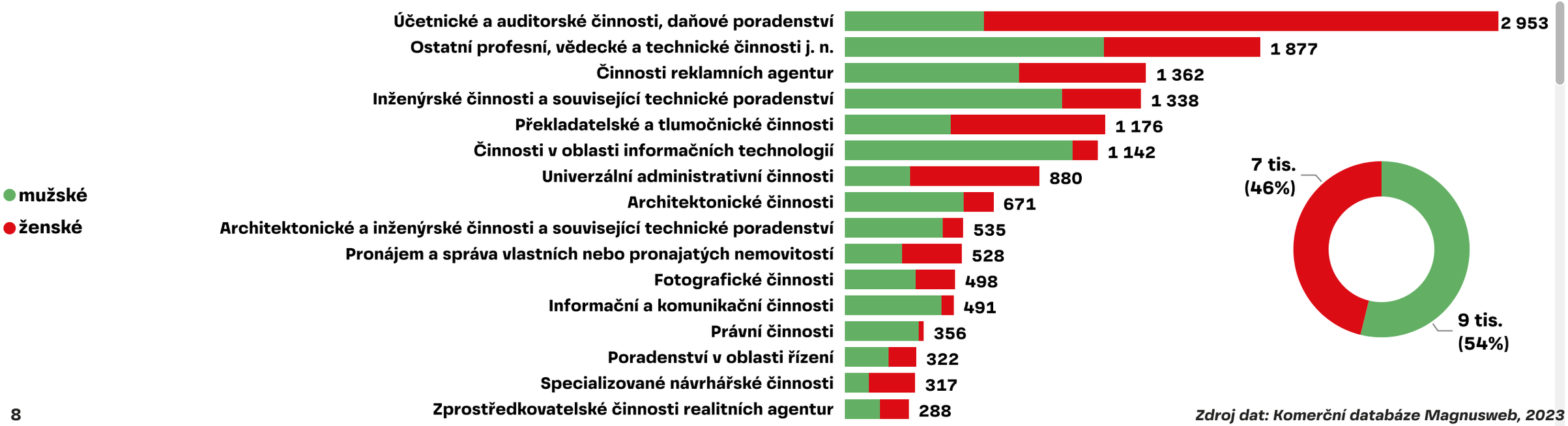

Zdroj dat: Komerční databáze Magnusweb, 2023

Ekonomické subjekty s potenciálem zaměstnávání pracovníků na dálku

12 066

 # ekonomických subjektů v ZK s potenciálem zaměstnání pracovníků na dálku

Z pohledu všech ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou lze usuzovat následující:

- **ve srovnání s kraji s obdobnou velikostí se řadí Zlínský kraj spíše mezi nadprůměrné kraje v ukazateli absolutního počtu ek. subjektů v odvětvích s potenciálem práce na dálku, a sice především těch znalostně intenzivních jako je ICT a profesní, vědecké a technické činnosti,**
- **z hlediska relativního podílu ekonomické struktury kraje je již ovšem význam nižší a výrazně převládají subjekty ze zpracovatelského průmyslu (podíl na počtu ekonomických subjektů je nejvyšší v ČR).**

Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou v odvětví ICT nebo Profesních, vědeckých a technických činnostech dle krajů (k 31.12.2023)

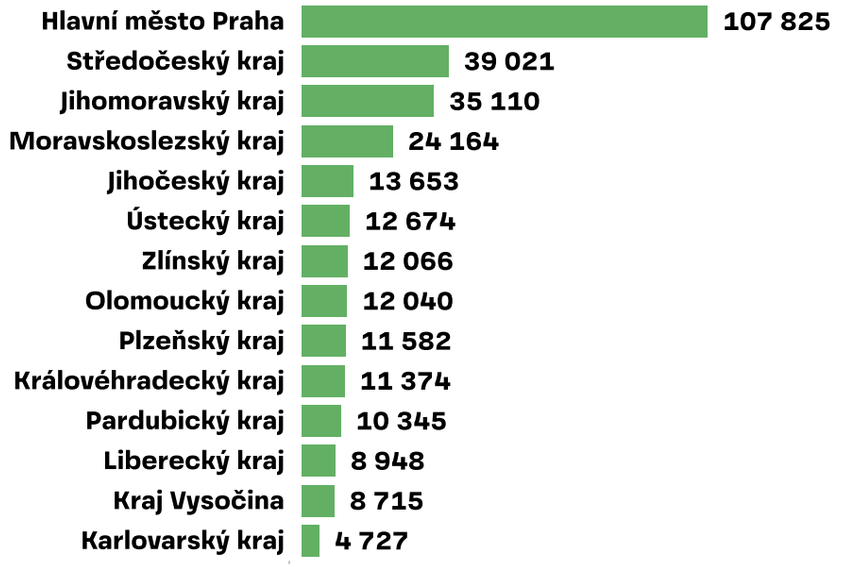

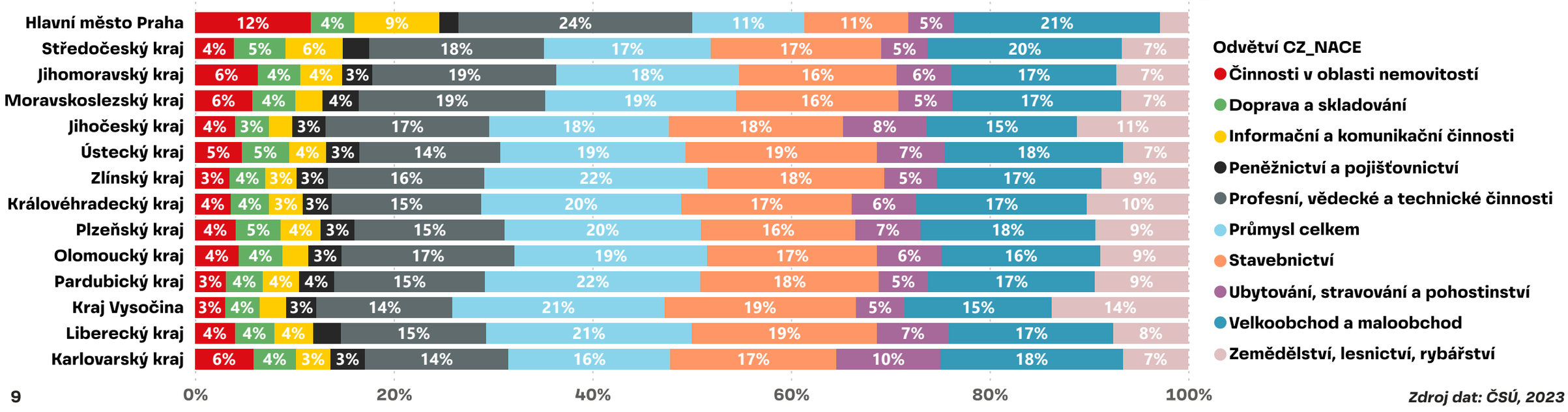

Zdroj dat: ČSÚ, 2023

Profese (zaměstnanci) s potenciálem práce na dálku ve Zlínském kraji

13 762
 # zaměstnanců v profesích s potenciálem práce na dálku

47 453
Medián hrubé měsíční mzdy těchto profesí

Průzkum robustnosti a výše mezd zaměstnaneckých profesí identifikovaných s potenciálem práce na dálku (viz seznam další strana) demonstruje následující zjištění:

- **výrazně nižší podíl počtu zaměstnanců v profesích s potenciálem práce na dálku ve Zlínském kraji (9 % zaměstnanců) než ve zbytku ČR (14 % zaměstnanců)**
- **vysoký podíl zaměstnanců v profesích administrativního charakterů v rámci účetnictví, personalistiky, ekonomiky apod., který se ovšem neodchyluje od zbytku ČR**
- **v regionální statistice ceny práce nejsou v případě Zlínského kraje evidováni především kreativci jako např. produktoví designéři, kterých je v zaměstnaneckém poměru marginální počet - tuto profesi lze spíše najít mezi OSVČ**
- **významný nárůst hrubé měsíční mzdy (tento trend se ovšem příliš neodchyluje od profesí s nízkým potenciálem práce na dálku**

Vývoj mediánu hrubé měsíční mzdy profesí s nízkým / vysokým potenciálem práce na dálku ve Zlínském kraji

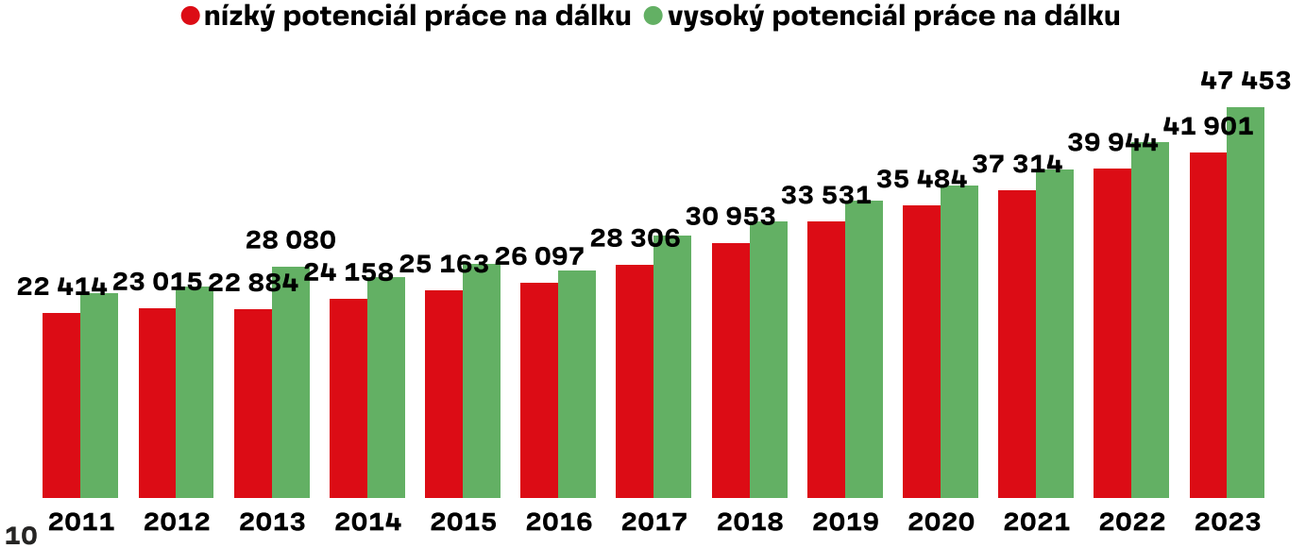

Profese s potenciálem práce na dálku v ZK	# zaměstnanců (2023)	Medián hrubé mzdy (2023)
Odborní pracovníci účetnictví, ekonomiky, personalistiky	3 863	41 414,50
Odborní pracovníci v administrativě a správě organizace	2 752	39 793,00
Úředníci v oblasti účetnictví	2 611	35 737,00
Specialisté v oblasti strategie a politiky organizací	734	52 012,00
Specialisté v oblasti účetnictví	572	49 553,00
Odborní pracovníci v oblasti peněžnictví	504	45 243,00
Systémoví administrátoři, správci počítačových sítí	468	52 026,50
Programátoři počítačových aplikací specialisté	296	60 460,00
Specialisté v oblasti reklamy a marketingu, průzkumu trhu	283	47 877,00
Specialisté v oblasti testování softwaru,příbuzní pracovníci	273	109 166,00
Odborní pracovníci v oblasti pojišťovnictví	240	50 003,00
Finanční a investiční poradci a příbuzní specialisté	152	57 379,00
Finanční analytici, specialisté v peněžnictví, pojišťovnictví	131	49 175,00
Systémoví analytici	126	78 372,00
Mzdoví účetní	124	40 817,00
Specialisté v oblasti ekonomie	109	59 800,00
Specialisté v oblasti personálního řízení	107	54 640,00
Odborní administrativní pracovníci v právní oblasti	82	36 142,00
Specialisté v oblasti práva a příbuzných oblastech j.n.	81	49 054,00
Specialisté v oblasti počítačových sítí (kromě správců)	79	64 347,00
Pracovníci pro zpracování textů, písaři	74	33 558,00
Pracovníci evidence dat a archivů	61	36 035,00
Návrháři a správci databází	40	131 164,00

Podíl pracovníků s potenciálem práce na dálku (zeleně) v ZK vs. ČR (2023)

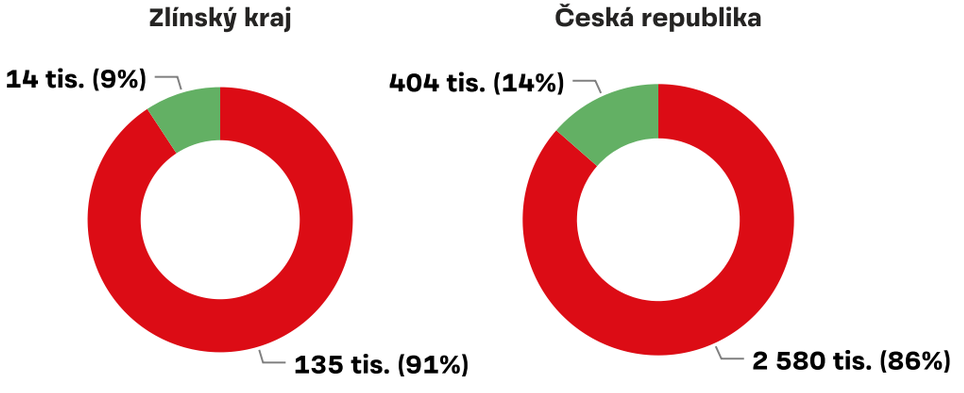

Vybrané profese pro výzkum profesí s potenciálem práce na dálku dle mezinárodní klasifikace ISCO

Specialisté - profese s potenciálem práce na dálku
2120 Specialisté matematiky, statistiky a pojistné matematiky
2163 Průmysloví a produktoví designéři, módní návrháři
2164 Specialisté v oblasti územního a dopravního plánování
2166 Grafici a výtvarníci v multimédiích
2411 Specialisté v oblasti účetnictví
2412 Finanční a investiční poradci a příbuzní specialisté
2413 Finanční analytici, specialisté v peněžnictví, pojišťovnictví
2413 Finanční analytici,specialisté v peněžnictví, pojišťovnictví
2422 Specialisté v oblasti strategie a politiky organizací
2423 Specialisté v oblasti personálního řízení
2431 Specialisté v oblasti reklamy a marketingu, průzkumu trhu
2511 Systémoví analytici
2512 Vývojáři softwaru
2513 Vývojáři webu a multimédií
2514 Programátoři počítačových aplikací
2514 Programátoři počítačových aplikací specialisté
2519 Specialisté v oblasti testování softwaru,příbuzní pracovníci
2521 Návrháři a správci databází
2522 Systémoví administrátoři, správci počítačových sítí
2523 Specialisté v oblasti počítačových sítí (kromě správců)
2529 Specialisté v oblasti bezpečnosti dat a příbuzní pracovníci
2611 Advokáti, státní zástupci a příbuzní pracovníci
2619 Specialisté v oblasti práva a příbuzných oblastech j.n.
2631 Specialisté v oblasti ekonomie
2632 Sociologové,antropologové a specialisté v příbuzných oborech
2633 Filozofové, historici a politologové

Techničtí a odborní pracovníci - profese s potenciálem práce na dálku
3311 Zprostředkovatelé finančních transakcí a finanční makléři
3312 Odborní pracovníci v oblasti peněžnictví
3313 Odborní pracovníci účetnictví, ekonomiky, personalistiky
3314 Odborní pracovníci matematiky, statistiky, pojistné mat.
3321 Odborní pracovníci v oblasti pojišťovnictví
3342 Odborní administrativní pracovníci v právní oblasti
3343 Odborní pracovníci v administrativě a správě organizace
3514 Správci webu

Úředníci (administrativní pracovníci) - profese s potenciálem práce na dálku
4131 Pracovníci pro zpracování textů, písaři
4132 Pracovníci pro zadávání dat
4229 Pracovníci informačních služeb j.n.
4311 Úředníci v oblasti účetnictví
4312 Úředníci v oblasti statistiky, finančnictví a pojišťovnictví
4313 Mzdoví účetní
4413 Korektoři, kódovači a příbuzní pracovníci
4415 Pracovníci evidence dat a archivů

Profese (zaměstnanci) s potenciálem práce na dálku ve Zlínském kraji

601 895 702

Celkový měsíční výdělek v Kč zaměstnanců v rámci profesí s potenciálem práce na dálku v ZK

- až na výjimky je medián hrubé měsíční mzdy profesí s potenciálem práce na dálku ve Zlínském kraji pod průměrem ČR (vychylují se v pozitivním slova smyslu pouze mzdy profesí IT s nízkým počtem zaměstnanců v kraji, což je spíše statistická diskrepance)
- větší rozdíly ve výši mezd při srovnání ZK vs. ČR lze sledovat spíše v případě znalostně intenzivních profesích (v kategorii specialistů) nežli v případě administrativních pracovníků
- celkový roční výdělek zaměstnanců ve Zlínském kraji v rámci profesí s potenciálem práce na dálku je cca 7,2 mld. Kč, což činí přibližně 2 % HDP kraje, což je analogické se sousedním Olomouckým krajem (je ovšem nutné brát v potaz, že primární data vycházejí z výběrového šetření zaměstnavatelů a že některé profese s nízkým počtem zaměstnanců v kraji nejsou do těchto absolutních čísel započteny)

Celkový měsíční výdělek zaměstnanců v rámci profesí s potenciálem práce na dálku v Kč (součin počtu zaměstnanců a hrubé měsíční mzdy)

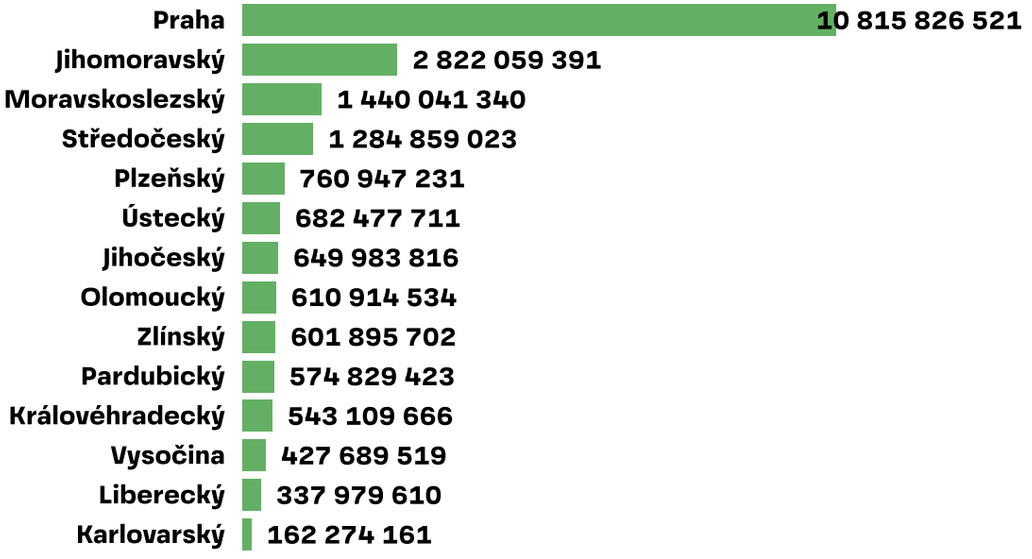

Srovnání Zlínský kraj vs. ČR - Medián hrubé měsíční mzdy v zaměstnaneckých profesích s potenciálem práce na dálku

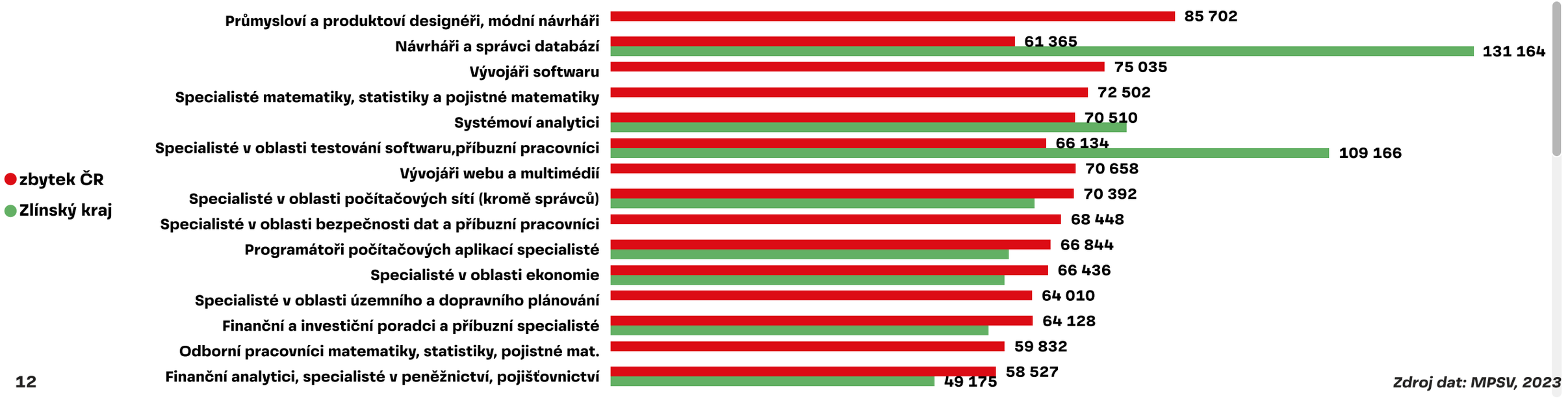

Zdroj dat: MPSV, 2023

Pracovní nabídky na portálu jobs.cz v období 2/2023 - 3/2024

245

 # zaměstnavatelů recenzujících pracovní nabídky na jobs.cz v odvětví s potenciálem práce na dálku

V rámci pravidelného měsíčního průzkumu dat na portálu pracovních nabídek jobs.cz ve vybraných odvětví vztahujících se k doménám RIS ZK lze vysledovat následující:

- **významný objem recenzí práce ve vybraných odvětví bez uvedení místa výkonu práce, tzn. vhodné pro pracovníky na dálku (téměř 1/5 recenzí v ČR),**
- **odvětvová struktura recenzí pracovních nabídek je více přívětivá pro práci na dálku nebo kombinovanou práci z domova (IT a kreativní odvětví) v jiných krajích (především velkých městech) než ve Zlínském kraji,**
- **mezi nejčastější recenzenty nabídek s potenciálem práce na dálku (tj. v odvětví marketingu a IT) se řadí i průmyslové korporace se sdílenými službami jako např. Continental Barum, onsemi, či TON.**

Pracovní nabídky dle odvětví ve Zlínském kraji (výše) a v ČR (níže)

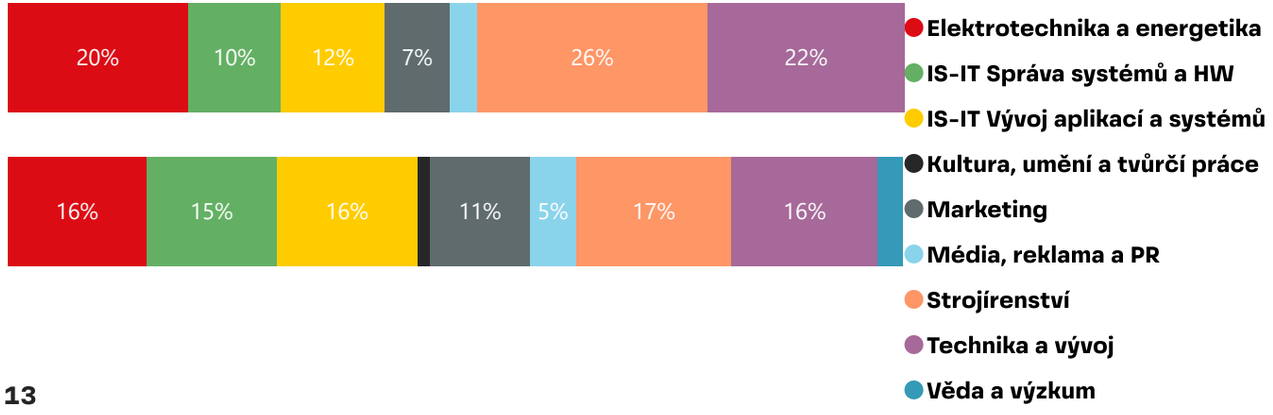

Nejčastější recenzenti práce ve Zlínském kraji v odvětví profesí s potenciálem práce na dálku (IT a marketing) - dle počtu unikátních pracovních nabídek

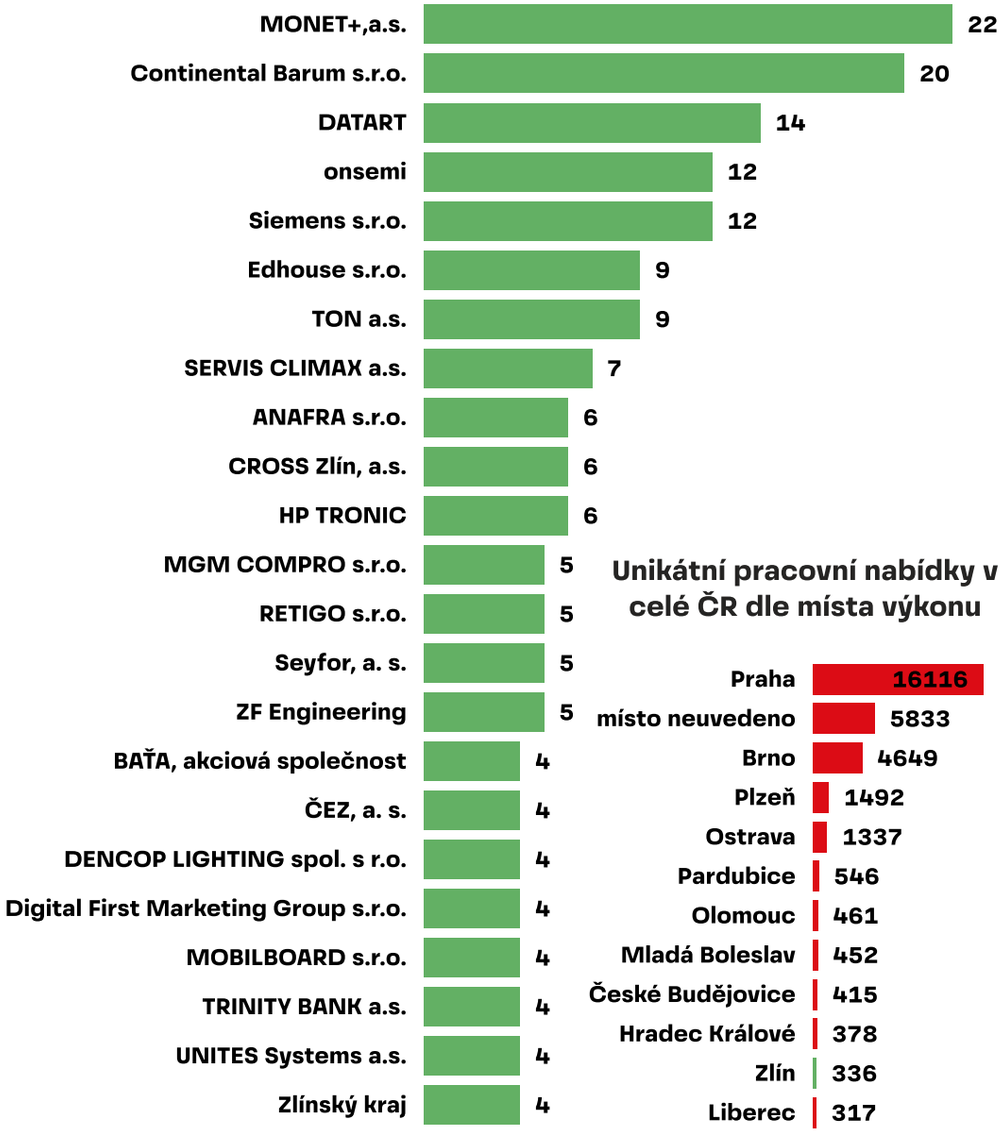

Unikátní pracovní nabídky v celé ČR dle místa výkonu

Zdroj dat: TIC, Jobs.cz, 2024

Podmínky pro práci na dálku ve Zlínském kraji

19
 # inkubátorů / podnikatelských center / coworkingů

6,8
% adresních míst v ZK pokrytých internetem 1Gbit/s

Zlínský kraj disponuje coworkingovými či kancelářskými prostory, které mohou využívat lidé pracující na dálku, a to především ve Zlíně (11 z 19 podnikatelských center/coworkingů v ZK). Většina z těchto center se ovšem výrazně nezaměřuje na tuto specifickou klientelu. Významný nedostatek všeobecně i kancelářských prostor lze pak vnímat i dle vybraných specializovaných portálu jako sreality.cz, či CBRE především v menších městech - např. ORP. Např. CBRE, významná společnosti nabízející na českém trhu pronájmy moderních kancelářských prostor a coworkingů pravidelně neinzeruje žádné nabídky ze Zlínského kraje, oproti tomu v Praze byla nabídka těchto prostor 500+, v Brně 50+, v Ostravě 10-20 a v menších krajských městech jako Olomouc, Liberec, Plzeň se pravidelně objevují nabídky v jednotkách pronájmu coworkingu či kancelářských prostor. Co se týče pokrytí Zlínského kraje vysokorychlostním internetem, pak rychlost 1 Gbit/s a více má k dispozici 6,8 % adresních míst, což představuje mírný nadprůměr v ČR. Nad celkovým republikovým průměrem pokrytí 1 Gbit/s a více mezi všemi správními obvody ORP (5,8 %) se nacházejí pouze správní obvody Zlín, Otrokovice a Holešov. Pokrytí ve správních obvodech Valašské Klobouky a Luhačovice je i v rámci nižších přenosových škál silně podprůměrné, což může v konečném důsledku významně ztěžovat moderní podnikatelské aktivity, jako např. distančně vykonávané činnosti v odvětví deeptech (AI, big data, blockchain apod.), nebo všeobecně stěžovat práci při videohovorech.

Název inkubátoru / coworkingu / podnikatelského centra / zázemí	Obec
Coworkingové a komunitní centrum Hnízdo	Uherské Hradiště
House64	Zlín
HUB 123	Uherské Hradiště
Hub HAX	Zlín
Hytta	Zlín
Impact Hub Zlín	Zlín
MSI Zlín s.r.o.	Zlín
Podnikatelský inkubátor Kroměříž	Kroměříž
Podnikatelský inkubátor Kunovice	Kunovice
Podnikatelský inkubátor Vsetín - Maštaliska	Vsetín
Regionální centrum kooperace, a.s.	Slavičín
Technologické inovační centrum	Zlín
Technologický park Progress	Holešov
UPPER	Zlín
Valašskokloboucké podnikatelské centrum	Valašské Klobouky
Vědeckotechnický park informační a komunikační technologie při FAI UTB ve Zlíně	Zlín
Vědeckotechnický park při UTB ve Zlíně	Zlín
Vědeckotechnický park Triangl	Uherské Hradiště

Pokrytí vysokorychlostním internetem o rychlost 1 Gbit/s a více ve správních obvodech ORP ZK (% adresních míst)

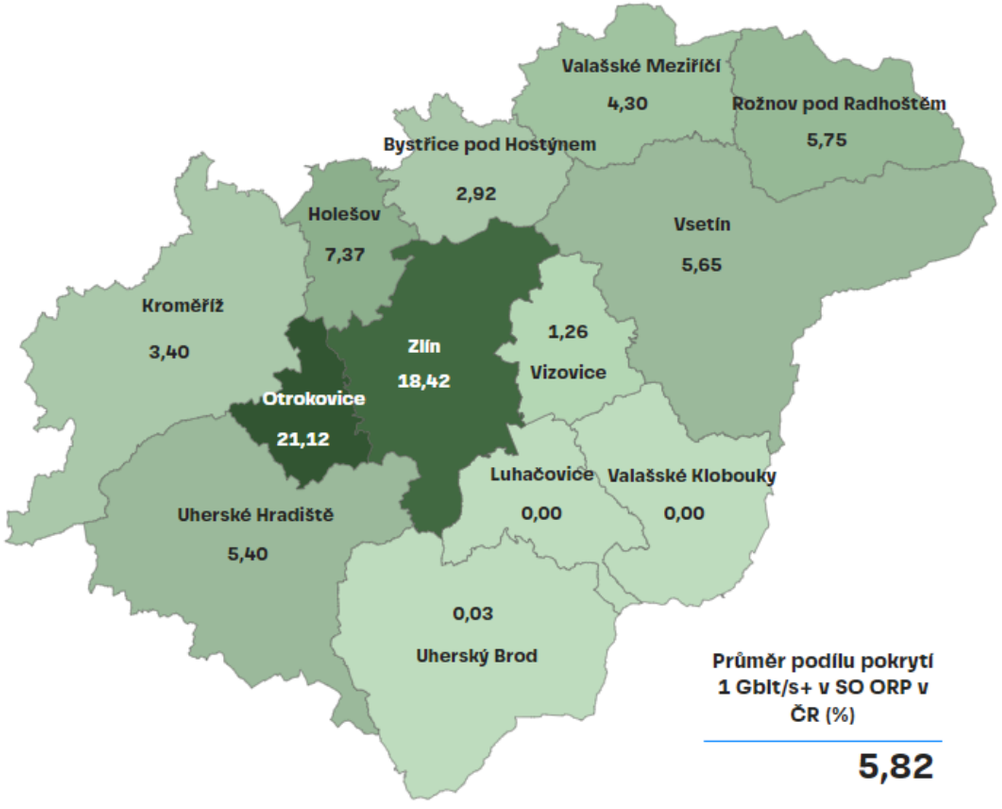

Počet inkubátorů / podnikatelských center / coworkingu v okresech ZK

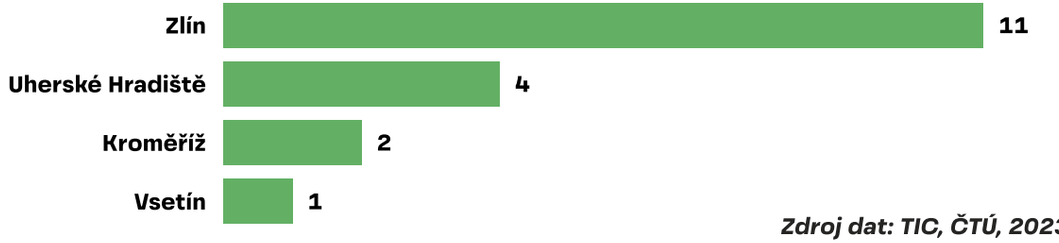

Zdroj dat: TIC, ČTÚ, 2023

Podmínky pro práci na dálku ve Zlínském kraji (bydlení)

12 000
průměrná cena pronájmu bytu s 1 ložnicí v blízkosti centra Zlína

4.
nejvyšší průměrná cena pronájmu bytu s 1 ložnicí mezi krajskými městy ČR

Práci na dálku přímo ve Zlínském kraji může ovlivnit i cena pronájmu nemovitostí a další výdaje s životem všeobecně spojené a s tím spojená dostupnost kvalitních služeb. Ve srovnání s krajskými městy se Zlín pohybuje téměř ve všech základních výdajích, jako je pronájem bytu, náklady na bydlení (elektřina, voda, plyn..), poplatek za soukromé školky, či základní školy v nejdražší společnosti Prahy, Brna a Hradce Králové.
Ve Zlíně je dle celosvětového srovnávače nákladů na živobytí NUMBEO 4. nejvyšší průměrná cena pronájmu bytu s 1 ložnicí, a to jak přímo v centru, tak i mimo jádro města. Obdobné je to i v případě poplatků za soukromé školky a základní školy
V případě vlastnění bytu není příznivá skutečnost aktuálního až pětinásobného navýšení daně z nemovitostí, kdy majitel bytu 2+1 ve městě Zlíně průměrně zaplatí na dani z nemovitosti 2 241 Kč za rok. Jedná se o jedno z nejvyšších navýšení v celé ČR mezi lety 2023 a 2024. (Zdroj: Hospodářské noviny, 5/2024)

Průměrná cena měsíčního pronájmu bytu s 1 ložnicí v oblasti blízké centru města dle portálu NUMBEO

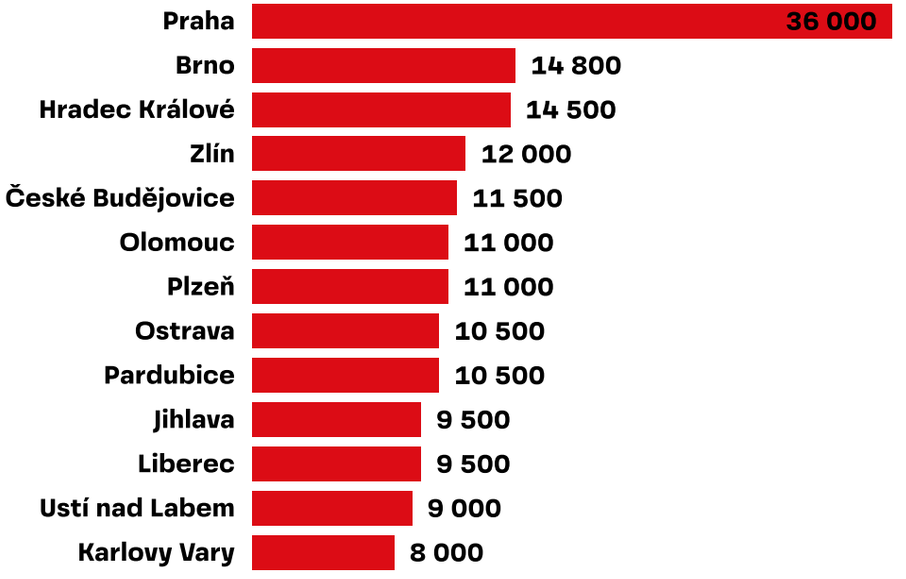

Průměrná cena vybraných položek pro život ve Zlíně vs. průměr ostatních krajských měst v ČR dle mezinárodního cenového srovnávacího portálu NUMBEO

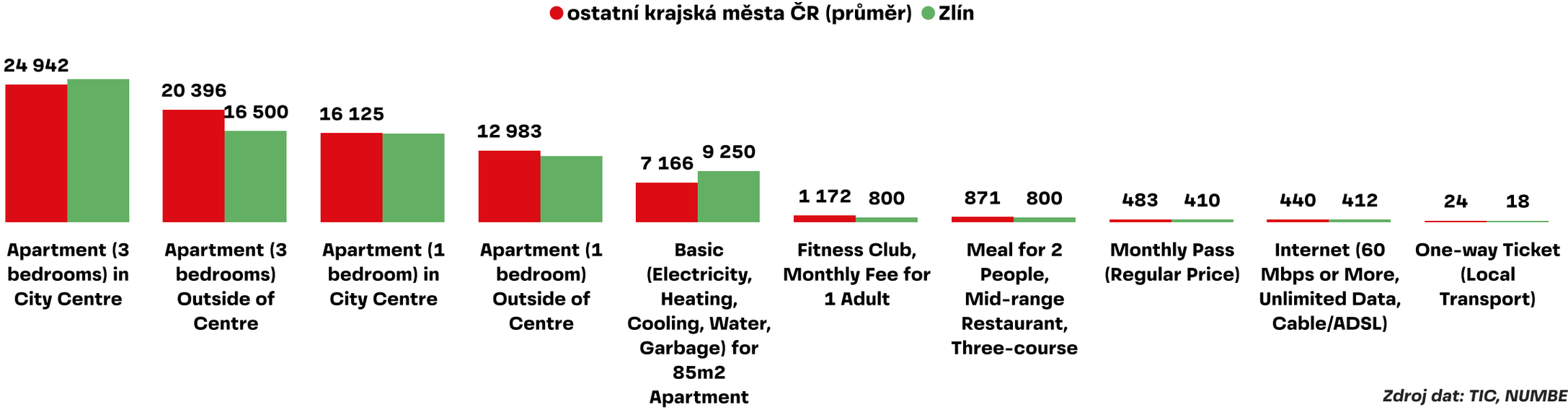

Zdroj dat: TIC, NUMBEO, 2024

Hlavní zjištění z terénního průzkumu zaměstnavatelů a poskytovatelů služeb pracovníkům na dálku

1) Dopady pandemie:
Firmy se v průběhu pandemie rychle přesunuly do virtuálního prostředí, nicméně možnost fyzicky se potkávat ve skutečnosti zpomalila vývoj trhu, a tak se po skončení pandemie firmy navrátily do hybridního režimu práce – fyzická přítomnost zaměstnance a možnost pracovat na homeoffice. Dopady pandemie způsobily problémy s efektivitou komunikace, problémy s důvěrou v dobře odvedenou práci, schopnost udržet a pečovat o rostoucí firemní kulturu.

2) Otevřenost osobní spolupráci s mladými lidmi (generace Z):
Zaměstnavatelé preferují hybridní režim práce (např. tři dny v kanceláři a dva dny home office). Distančně vykonávaného povolání není podporován a zaměstnavatelé se brání vykonávání práce plně na dálku po zkušenosti z kovidové doby. Tento typ režimu může být příležitostí pro úzkou skupinu živnostníků – nomádů, kteří mají dlouhodobě výhodnou vyjednávací pozici na trhu práce vůči firmám poptávající vysokou specializaci v oboru, jako například designéři nebo programátoři.

3) Neosvědčené zkušenosti s full-remote prací:
Dotazovaní zaměstnavatelé vnímají, že lidé pracující na plný úvazek z domova mají asynchronní styl práce, narušující pracovní proces ostatních zaměstnanců, vzniká potřeba být přítomný u tvorby nápadů na zpracování projektů a produktů. Například videohovory nejsou ideální pro brainstorming, fyzické setkání podporuje rychlejší proces tříbení nápadů a nalezení konkrétních řešení.

4) Práce s vlastním portfoliem:
Vývojáři a programátoři s dokončenými projekty v portfoliu, zohledňujícími uživatelský pohled jsou preferováni zaměstnavatelem. Zaměstnavatelé sledují již realizované projekty zapsané do životopisů a veřejně dostupné informace o realizovaných projektech na webech (např. portfolio v GITHUB).

5) Klíčové digitální dovednosti:
Digitální gramotnost, práce s daty, programování, analytické myšlení, vývoj technologií, cyber-security.

6) Klíčové schopnosti:
Schopnosti řešit problémy samostatně a pečlivě, schopnost učit se z vlastních chyb, schopnost zaměřit se na detaily, schopnost tvůrčího myšlení, schopnost učit se nové věci, praktické myšlení, vizuální myšlení, intuitivní myšlení, koncepční myšlení

7) Klíčové znalosti:
nejčastěji využívané projektové nástroje ve firmách jsou: Jira, ClickUp, Asana a spolupráce přes Google Workspace. Pro pracovníky je přínosné orientovat se ve zmíněných projektových webových nástrojích při práci v pracovním týmu.

8) Flexibilita a adaptabilita k novým technologiím:
Schopnost rychle se přizpůsobit novým technologiím a pracovním postupům je klíčová v prostředí distanční práce.

9) Kvalitní komunikace a týmová spolupráce na dálku:
Důležitá je schopnost efektivní komunikace a spolupráce v týmu, i když členové pracují na různých místech. Efektivní komunikace zahrnuje rozdělení projektu na dílčí cíle, přiřazení rolí a průběžné hodnocení dílčích kroků v projektu, pravidelné setkání se členy týmu a vedoucím projektu, komunikace s klientem, inženýrem a projektovým manažerem ohledně postupu.

10) Řízení času a samostatnost:
Zaměřujeme se na kandidáty schopné efektivně řídit svůj čas a pracovat samostatně bez potřeby neustálého dohledu nad jejich prací. Preventivním opatřením při dodržování kvality výstupu jsou pravidelné setkání a kontrola výstupů.

11) Dodržování bezpečnostních standardů a etického chování:
Freelanceři musí být obeznámeni s bezpečnostními protokoly a etickými směrnicemi týkající se pravidel organizace pro práci na dálku a dodržovat je v praxi.

Zdroj dat: TIC, 2024

SWOT analýza / Manažerské shrnutí analytiky

Silné stránky

- trend významného růstu zaměstnanců v IT profesích ve Zlínském kraji v porovnání s ostatními velikostně srovnatelnými kraji
- trend významného růstu OSVČ podnikajících v odvětví IT od roku 2017
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně generuje významný počet absolventů ve studijních oborech s potenciálem podnikání a práce na dálku (především pak Fakulta multimediálních komunikací a Fakulta aplikované informatiky, Fakulta managementu a ekonomiky), u kterých je nižší riziko migrace za prací mimo Zlínský kraj

Slabé stránky

- výrazně nerovnoměrné pokrytí vysokorychlostním internetem
- relativně nízká nabídka coworkingových a jiných kancelářských prostor, které by mohly plnit roli komunitních hubů a to především mimo okresní města, jako jsou obce s rozšířenou působností
- vysoké náklady na bydlení, a to především ve Zlínské aglomeraci a na Uherskohradišťsku
- nízká nabídka juniorních pozic ze strany zaměstnavatelů přímo ve Zlínském kraji vyplývající z průzkumu preferencí studentů UTB ve Zlíně
- všeobecně nižší mzdy profesí s potenciálem práce na dálku ve Zlínském kraji (může ovšem být uchopeno jako příležitost pro rozvoj aktivit podporující zástupce těchto profesí v osvojení práce na dálku)
- výrazně nižší podíl počtu zaměstnanců v profesích s potenciálem práce na dálku ve Zlínském kraji (9 % zaměstnanců) než ve zbytku ČR (11 %)

Příležitosti

- zvyšující se poptávka velkých průmyslových firem ve Zlínském kraji po profesích s potenciálem práce na dálku, především pak vznik nových hubů sdílených služeb mezinárodních průmyslových korporací (jedná se především o IT profese, či marketingové specialisty)
- velký objem pracovních nabídek recenzovaných na portálu jobs.cz vhodných pro práci na dálku (v rámci recenze neuvedené místo výkonu práce, a to především v odvětví marketingu a IT)
- 4/5 studentů UTB chce pracovat na dálku nebo kombinovat práci z domova s docházkou na místo výkonu práce
- 40 % studentů UTB by rádo zkusilo po skončení studií jak podnikání, tak práci na dálku nebo kombinaci práce z domova a fyzické přítomnosti na pracovišti

Hrozby

- návrat zaměstnavatelů Zlínského kraje k požadování prezenční formy práce v případech, kde již byla zavedena práce na dálku, či kombinovaná práce z domova
- přesně 1/2 studentů UTB ve Zlíně uvedla, že neplánuje po skončení studia působit ve Zlínském kraji, a sice se nejedná výrazně jen o studenty, kteří pocházejí odjinud
- vysoké ceny pronájmu i vlastnění bytu jako relevantní faktor odchodu - vycházející z průzkumu preferencí studentů UTB

Manažerské shrnutí & Doporučení nástroje podpory

Hlavní zjištění z rešerše a terénního průzkumu

Zaměstnavatelé preferují hybridní režim práce, například tři dny v kanceláři a dva dny práce z domu.

Dopady pandemie způsobily problémy s efektivitou práce zaměstnanců, vytrácí se důvěra v kvalitní výsledky a péče o firemní kulturu. Fyzické setkávání mezi zaměstnanci podporuje v prvotní fázi řešení projektu rychlejší proces tříbení nápadů a nalezení konkrétních řešení. V procesu práce je důležité být fyzicky přítomen na průběžném hodnocení projektů. Důležitá je schopnost efektivní komunikace a spolupráce v týmu, i když členové pracují na různých místech. Efektivní komunikace zahrnuje rozdělení projektu na dílčí cíle, přiřazení rolí a průběžné hodnocení dílčích kroků v projektu, pravidelné setkání se členy týmu a vedoucím projektu, také komunikace s klientem.

Zaměstnavatelé oceňují sdílení zkušeností s již realizovanými projekty v životopise kandidátů na hledané pracovní pozice. Klíčové schopnosti jsou flexibilita a schopnost učit se novým věcem, schopnosti řešit problémy samostatně a pečlivě, schopnost učit se z vlastních chyb, schopnost zaměřit se na detaily, schopnost tvůrčího myšlení, technické myšlení (tj. praktické myšlení, vizuální myšlení, intuitivní myšlení, koncepční myšlení).

Z hlediska samotných pracovníků na dálku lze dle respondenta poskytujícího služby pro digitální nomády vnímat rostoucí potřebu působit v kreativním prostředí a zároveň mít zázemí, ve které se lze stoprocentně soustředit a tím zvýšit svoji efektivitu - soustředěnost pomáhá tvoření výjimečných věcí. Potřeby na samotné pracovní zázemí je výrazně variabilní / individuální.

Doporučení nástroje podpory

Na základě analytických výstupů bude vhodné navrhnout vzdělávací aktivity, které pomohou studentům posílit své digitální dovednosti a připravit je na hybridní pracovní prostředí. Aktivity se budou konat v hybridním formátu, umožňující studentům se účastnit osobně nebo vzdáleně, poskytující flexibilitu a pohodlí. Aktivity budou navrženy na základě vstupní analýzy dovedností účastníků, umožňující studentům rozvíjet své dovednosti a budou vedeny akademickými pracovníky a odborníky z oboru marketing a IT, poskytující studentům reálné světové pohledy a zkušenosti. Aktivity budou pokrývat širokou škálu témat, díky čemuž studenti porozumí digitálnímu marketingu a IT programování. Nástroj podpory může být realizován v následujících modifikacích:

<u>Návrh 1: Hybridní workshop digitálního marketingu a IT programování:</u> Tento workshop bude rozdělen do dvou částí - digitálního marketingu a IT programování. Část digitálního marketingu se zaměří na téma sociální média marketingu, email marketingu, obsahu marketingu a optimalizace vyhledávání. Část IT programování pokryje téma webového vývoje, aplikačního vývoje, analýzy dat a kyberbezpečnosti. Workshop se bude konat v hybridním formátu, umožňující studentům se účastnit osobně nebo vzdáleně. Tento workshop se bude zabývat analýzou dat v digitálním marketingu a IT programování. Workshop bude pokrývat témata jako vizualizace dat, statistická analýza a strojové učení.

<u>Návrh 2: Projektové učení:</u>

Studenti budou rozděleni do týmů a budou dostávat reálný projekt na práci. Projekt bude zahrnovat vytvoření digitální marketingové kampaně nebo vývoj webové nebo mobilní aplikace. Projekt se bude konat v hybridním formátu umožňující studentům spolupracovat spolu osobně nebo vzdáleně. Studenti budou prezentovat závěrečný projekt, který ukazuje jejich porozumění digitálnímu marketingu a IT programování. Projekt může být digitální marketingová kampaň, webová nebo mobilní aplikace nebo výzkumná práce.

<u>Návrh 3: Workshopy k soft skills:</u>

Tyto workshopy se budou zabývat rozvojem soft skills, jako je komunikace, týmová práce a řešení problémů. Workshopy se budou konat v prezenčním formátu.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY